

Metodický postup přípravy národních priorit výzkumu, experimentálního vývoje a inovací

1. Úvod

Tento dokument navazuje na schválené Principy pro přípravu národních priorit výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (dále jen „Principy přípravy priorit“), které byly Radou pro výzkum, vývoj a inovace (dále jen „RVVI“) schváleny 25. února 2011 a následně předloženy do meziresortního připomínkového řízení před předložením vládě. Účelem tohoto dokumentu je podrobněji definovat postup přípravy národních priorit výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (dále jen „priority“).

S ohledem na to, že v souladu s § 35 odst. 2 písm. f) zákona č. 130/2002 Sb. za přípravu priorit odpovídá RVVI, materiál bude předkládat RVVI.

Pro zajištění jednotné terminologie je zachováno členění a definice podle Principů přípravy priorit.

2. První etapa přípravy priorit

<u>Dodavatel:</u>	Technologické centrum Akademie věd ČR ve spolupráci s Centrem pro sociální a ekonomické strategie (CESES), Fakultou sociálních věd Univerzity Karlovy, Národohospodářským ústavem Akademie věd ČR/CERGE-EI a Národním vzdělávacím fondem
<u>Termín realizace:</u>	do 27. května 2011
<u>Výstupy přebírá:</u>	RVVI

První etapa tvorby priorit je zaměřena na vypracování podkladových materiálů, které budou využity v druhé etapě procesu. Budou vypracovány jednak výhledové studie zaměřené na identifikaci hlavních problémových oblastí a příležitostí české společnosti a dále kvalitní analytické podklady výzkumného a aplikačního potenciálu ČR. Základním metodickým východiskem bude propojení:

- a) „pohledu vpřed“ – tedy výhledových studií, identifikující budoucí očekávané problémy, příležitosti a potřeby české společnosti v ekonomické, společenské a environmentální sféře v horizontu 15 až 20 let,
- b) „pohledu vzad“ – tedy analýzy a hodnocení současného stavu výzkumu, vývoje a inovací v ČR a posouzení jeho aspektů včetně identifikace jeho slabých a silných míst (SWOT analýza systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), výzkumných kapacit a potenciálu pro inovace.

Identifikace problémových oblastí rozvoje české společnosti bude v druhé etapě sloužit k formulaci strategických cílů české společnosti v hospodářské, společenské a environmentální oblasti, dosažitelných prostřednictvím výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (dále jen „VaVaI“).

Vedle výhledových studií a rešerše strategických dokumentů bude součástí podkladů Analýza současného stavu VaVaI v ČR. Důraz bude kladen na hodnocení současného stavu VaVaI z hlediska jeho výzkumných, materiálních a finančních kapacit a potenciálu pro inovace. Základem analýzy budou dvě rozsáhlé studie:

- Analýza kreativního vědecko-výzkumného potenciálu ČR
- Analýza absorpčního potenciálu aplikační sféry v ČR

Kromě těchto studií budou zpracovány další tematicky zaměřené dílčí analýzy:

- Analýza lidských zdrojů pro VaVaI;
- Analýza výdajů státního rozpočtu na VaVaI;
- Analýza velkých infrastruktur výzkumu a vývoje (zejména infrastruktury budované z prostředků Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace);
- Analýza mezinárodní spolupráce ve VaVaI;

Cílem analýzy současného stavu a potenciálu VaVaI v nejrůznějších jeho aspektech je identifikace silných a slabých stránek současného českého VaVaI. V druhé etapě přípravy priorit toto bude tvořit podklad pro posouzení, ve kterých oblastech a oborech VaVaI má ČR největší potenciál stanovených cílů dosáhnout.

Dále bude v této fázi připravena rešerše všech dostupných strategických koncepčních materiálů připravených na úrovni národní, rezortní, do rešerše jsou zahrnuty i strategické dokumenty relevantních svazů a asociací a dalších organizací.

3. Druhá etapa přípravy priorit

Druhá etapa je členěna na několik na sebe navazujících a vzájemně propojených částí a obsahuje především činnosti koordinační rady expertů, expertních panelů a panelu poskytovatelů. Druhá etapa je zakončena konečným schválením priorit ze strany RVVI před předložením materiálu vládě k projednání (resp. do meziresortního připomínkového řízení).

Činnost koordinační rady a panelů organizačně zajišťuje Technologické centrum Akademie věd ČR (dále jen „TC“), jehož zástupce se jednání koordinační rady a panelů účastní, ovšem ne v pozici člena.

3.1. Fáze 1 – Sestavení koordinační rady a expertních panelů

3.1.1. Ustavení koordinační rady a zahájení její činnosti

Realizátor:	RVVI na základě doručených nominací ze strany členů RVVI a odborných komisí RVVI a na základě nominace Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy
--------------------	---

<u>Termín realizace:</u>	- nominace do 15. dubna 2011
	- ustavení koordinační rady 29. dubna 2011
	- zahájení činnosti koordinační rady bezprostředně po jejím ustavení

Koordinační rada expertů je tvořena předními odborníky z jednotlivých oblastí, kteří mají dostatečný přehled o dané problematice a kteří jsou uznáváni odbornou veřejností (a následně respektováni členy expertních panelů). Členové této rady budou zároveň předsedat jednotlivým expertním panelům. V koordinační radě bude také zástupce RVVI a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a zpravodaj RVVI pro oblast priorit. Jednání koordinační rady se bude účastnit zástupce odboru výzkumu, vývoje a inovací Úřadu vlády, který ovšem nebude členem koordinační rady.

Hlavní úlohou koordinační rady bude zajištění koordinace a spolupráce mezi jednotlivými expertními panely (dodržování stejné metodiky, zajištění kompatibility výstupů z jednotlivých expertních panelů apod.). Koordinační rada expertů se bude také podílet na zpracování výstupů z procesu identifikace priorit a bude mít 15 členů. Vzhledem k úkolům a způsobu ustavení koordinační rady bude členství v ní nezastupitelné.

Členy koordinační rady mohou nominovat:

- a) odborné komise RVVI (za platné budou považovány nominace předložené pouze předsedou odborné komise RVVI)
- b) členové RVVI

Nominace jsou předkládány sekretáři RVVI, který ve spolupráci se zpravodajem RVVI připraví materiál pro jednání RVVI.

Očekává se, že nominovaní budou o své nominaci informováni a budou s nominací souhlasit; za tuto skutečnost odpovídá ten, kdo nominuje.

Členové koordinační rady budou z řad nominovaných voleni RVVI podle Jednacího řádu RVVI. Složení koordinační rady expertů by mělo respektovat vyvážené zastoupení jednotlivých skupin vědních oborů, tzn. věd přírodních, zemědělských, technických, lékařských, sociálních a humanitních. Dále by mělo být respektováno vyvážené zastoupení vysokých škol, výzkumných organizací a aplikační sféry (podniky, zdravotnická zařízení a další).

Předsedou koordinační rady bude zpravodaj RVVI, který je určen pro oblast priorit. Předseda zajišťuje přenos informací mezi RVVI a koordinační radou

Kritéria pro nominaci členů do koordinační rady jsou následující:

- a) uznávaná odbornost v rámci vědecké komunity;
- b) dostatečný nadhled a přehled o společenských, ekonomických a environmentálních problematikách mimo obor vlastní specializace;
- c) připravenost podílet se na náročné práci, tj. na zajištění koordinace a spolupráce mezi jednotlivými expertními panely (dodržování stejných přístupů, zajištění kompatibility výstupů z jednotlivých expertních panelů, podíl zpracování výstupů z procesu identifikace priorit).

Po ustavení koordinační rady její předseda ve spolupráci s TC zahájí její činnost tak, aby bylo možno realizovat následující části, tj. stanovení počtu expertních panelů a nominace členů do expertních panelů.

3.1.2. Stanovení počtu expertních panelů

<u>Realizátor:</u>	RVVI na základě návrhu koordinační rady expertů
<u>Termín realizace:</u>	24. června 2011
<u>Použité vstupy:</u>	analýzy a další podklady získané v první etapě

Koordinační rada zahájí svou činnost po svém ustavení. Ze strany RVVI jí budou poskytnuty všechny podklady, které budou k dispozici z první etapy.

Na základě podkladů a na základě vlastních odborných znalostí se koordinační rada shodne na počtu expertních panelů, přičemž gesci každého expertního panelu bude mít člen koordinační rady, který bude rovněž předsedou příslušného expertního panelu.

Koordinační rada se na počtu a zaměření expertních panelů shodne do 15. června 2011 tak, aby tento návrh mohl být předložen na zasedání RVVI dne 24. června 2011. Tento materiál (bude obsahovat počet, odůvodnění a popis jednotlivých expertních panelů) předkládá předseda koordinační rady.

3.1.3. Ustavení expertních panelů

<u>Realizátor:</u>	RVVI na základě návrhu koordinační rady expertů
<u>Termín realizace:</u>	30. září 2011

Expertní panely budou ustaveny pro každou oblast příležitostí a hrozeb a budou pro tyto oblasti zpracovávat příslušné prioritní cíle. Tyto panely budou složeny z odborníků z různých oborů, které mohou přispět k řešení dané příležitosti či hrozby (v každém panelu bude cca 10 až 20 expertů z různých oborů). Tímto způsobem bude zajištěno, že k řešení dané problematiky bude přistupováno multidisciplinárním způsobem, který je pro stanovení konkrétních věcných dlouhodobých cílů nutný.

V první části nominací bude zveřejněna výzva prostřednictvím www.vyzkum.cz a rovněž prostřednictvím elektronické pošty (odesílatelem bude sekretář RVVI, seznam adresátů připraví TC) budou informovány všechny významné organizace z různých oborů a sektorů: fakulty veřejných vysokých škol, všechna pracoviště Akademie věd ČR, ostatní výzkumné organizace, profesní asociace (komory) a svazy, a další subjekty (prostřednictvím elektronické pošty budou osloveny významné subjekty, nelze zajistit odeslání na všechny subjekty zabývající se VaVaI). Výzva bude zveřejněna poté, kdy RVVI stanoví počty a zaměření expertních panelů, nejpozději 30. června 2011. Při sestavování expertních panelů bude usilováno o vyrovnané zastoupení žen a mužů bez pozitivní diskriminace.

K nominaci bude sloužit standardizovaný on-line formulář pro vyplnění relevance kvalifikace a zkušeností nominovaného k jednotlivým oborům. Formulář nebude obsahovat osobní údaje (např. bydliště, datum narození, rodné číslo apod.).

Nominace bude možné zasílat výhradně prostřednictvím on-line formuláře (na jiné formy nebude brán zřetel), a to od data zveřejnění výzvy (nejpozději 30. června 2011) do 9. září 2011 tak, aby předseda koordinační rady ve spolupráci se sekretářem RVVI mohli připravit a nejpozději dne 16. září 2011 rozeslat návrh pro 267. zasedání RVVI.

Okruh osob, které mohou kandidáty nominovat, není nijak omezen.

Předsedou každého expertního panelu bude vždy člen koordinační rady, který zajišťuje přenos informací mezi koordinační radou a expertním panelem.

Kritériem pro nominace do expertních panelů bude:

- a) kvalifikovanost a zkušenosti v relevantních vědních oborech;
- b) schopnost posuzování oboru své specializace v širších (společenských, ekonomických a environmentálních) souvislostech;
- c) připravenost podílet se na časově náročné práci (přibližně 5 dní v roce 2011).

Očekává se, že nominovaní budou o své nominaci informováni a budou s nominací souhlasit; za tuto skutečnost odpovídá ten, kdo nominuje.

Konečný návrh na složení expertních panelů provede koordinační rada expertů a návrh předloží k projednání RVVI.

3.1.4. Ustavení panelu poskytovatelů podpory VaVaI

<u>Realizátor:</u>	RVVI na základě doručených nominací od poskytovatelů podpory VaVaI
<u>Termín realizace:</u>	30. září 2011

Panel poskytovatelů podpory VaVaI bude tvořen zástupci ministerstev a těch orgánů, kteří jsou poskytovateli podpory VaVaI podle zákona č. 130/2002 Sb.

V panelu poskytovatelů budou také dva zástupci RVVI (z toho jeden z nich je zpravodajem RVVI pro oblast priorit) a sekretář RVVI, který bude předsedou panelu poskytovatelů.

Panel poskytovatelů bude mít k dispozici výsledky jednání všech expertních panelů a bude se vyjadřovat k identifikovaným prioritám a navrženému objemu finančních prostředků určených pro tyto priority. Panel poskytovatelů veřejné podpory bude mít zhruba 10 až 15 členů.

Nominaci členů do panelu poskytovatelů provedou na výzvu RVVI oslovené relevantní subjekty v ČR, které jsou poskytovateli veřejné podpory VaVaI. Text výzvy připraví předsednictvo RVVI ve spolupráci se zpravodajem RVVI pro oblast priorit. Výzva bude rozeslána na úrovni náměstků ministrů nejpozději do konce června 2011. Nominace budou ukončeny 9. září 2011 tak, aby materiál mohl být připraven a rozeslán dne 16. září 2011 pro 267. zasedání RVVI.

Složení panelu poskytovatelů na základě nominací poskytovatelů podpory VaVaI provede RVVI; RVVI není oprávněna zasahovat či měnit nominace jednotlivých poskytovatelů podpory VaVaI.

3.2. Fáze 2 – Činnost koordinační rady a expertních panelů

3.2.1. Činnosti koordinační rady expertů

Předsedou koordinační rady je člen RVVI, který je v RVVI zpravodajem pro oblast priorit.

Prvotní činnost koordinační rady je popsána v části 3.1.1. Poté již bude hlavní část činnosti přenesena na činnost expertních panelů.

Před ustavením expertních panelů si koordinační rada stanoví vnitřní pravidla komunikace, termíny schůzek a způsoby koordinace výsledků činnosti jednotlivých expertních panelů.

3.2.2. Činnosti expertních panelů – prvotní návrh priorit

<u>Realizátor:</u>	expertní panely
<u>Termín realizace:</u>	do 30. listopadu 2011
<u>Výstup přebírá:</u>	koordinační rada expertů

Za činnost expertních panelů a jejich výstupů včetně zajištění jejich kompatibility budou odpovědní předsedové panelů, kteří budou zároveň členy koordinační rady expertů.

Činnost expertních panelů bude rozčleněna do několika na sebe navazujících úseků:

- Hlubší strukturace jednotlivých problémových oblastí na specifitější podoblasti a určení jejich relevance k VaVaI;
- V rámci jednotlivých podoblastí definování potřeb a z nich vyplývajících cílů, které bude třeba v horizontu 15 až 20 let dosáhnout. Součástí této fáze bude i návrh systémových opatření, které je nezbytné v rámci potřeb pro dosažení cílů přijmout;
- Specifikace kontroly dosažení cílů pomocí indikátorů (kvantitativních, kvalitativních);
- Určením relevantních směrů VaVaI, které nejvíce přispějí k naplnění jednotlivých cílů;
- Agregace cílů z úrovně podoblastí na úroveň problémových oblastí.

V této části budou využity všechny podkladové materiály a studie, vypracované v první etapě procesu tvorby priorit. Výhledové studie budou sloužit jako přímé východisko pro hlubší strukturaci jednotlivých problémových oblastí. Rešerše relevantních rozvojových strategií a koncepcí bude sloužit jako jedna z významných výchozích informací pro stanovení tematické orientace jednotlivých potřeb a v další etapě i směrů výzkumu a vývoje v dané problémové oblasti nebo podoblasti. Analýzy jednotlivých aspektů VaVaI v ČR budou představovat základ pro hodnocení relevance (z hlediska finančního, materiálního nebo lidských zdrojů) jednotlivých směrů VaVaI pro dosažení a naplnění jednotlivých stanovených cílů.

Expertní panely musí při své činnosti vycházet z vládou schválených rámců a výdajových limitů pro daná období.

Výsledkem této fáze procesu tvorby priorit bude tedy prvotní stanovení prioritních oblastí rozvoje české společnosti ve formě dlouhodobých cílů, jejichž naplnění je možné dosáhnout pomocí českého VaVaI. Zároveň budou identifikována nezbytná systémová opatření, jejichž přijetí bude proces dosažení stanovených cílů usnadňovat.

3.3. Fáze 3 – Návrh priorit

<u>Realizátor:</u>	koordináční rada expertů
<u>Termín realizace:</u>	do 31. ledna 2012
<u>Výstup přebírá:</u>	panel poskytovatelů podpory VaVaI

V této fázi procesu návrhu priorit VaVaI bude uspořádáno pracovní setkání koordináční rady expertů. Na tomto setkání bude stanovena konečná podoba priorit v podobě prioritních oblastí (dlouhodobých cílů) a zvolených směrů VaVaI, které k jejich řešení přispějí.

Koordináční rada nebude mít možnost zasahovat do obsahového vymezení jednotlivých prioritních oblastí (to je výsledkem činnosti expertních panelů), ale bude mít možnost jejich formální úpravy tak, aby nedocházelo k tématickým překryvům mezi více cíli v dílčích podoblastech. Koordináční rada tedy bude mít např. možnost slučovat různé podoblasti, pokud shledá, že se tématicky překrývají.

Dalším cílem tohoto workshopu bude rozvržení objemu finančních prostředků mezi jednotlivé prioritní oblasti, a to na základě odhadů, které provedly jednotlivé expertní panely v předchozí fázi.

Koordináční rada expertů musí při své činnosti vycházet z vládou schválených rámců a výdajových limitů pro daná období.

Výsledkem této fáze bude tedy finalizovaná podoba priorit, odpovídající potřebám společnosti, dosažitelné s využitím VaVaI a návrh objemu finančních prostředků, které by na ně měly být vyčleněny. Za všechny tyto výsledky vzniklé v druhé fázi procesu tvorby priorit bude odpovědný předseda koordináční rady. Finalizovaná podoba priorit bude předložena panelu poskytovatelů k vyjádření.

3.4. Fáze 4 – Vyjádření panelu poskytovatelů podpory VaVaI

<u>Realizátor:</u>	panel poskytovatelů
<u>Termín realizace:</u>	do 29. února 2012
<u>Výstup přebírá:</u>	předseda koordináční rady expertů

K návrhu rozdělení finančních prostředků na jednotlivé prioritní oblasti se na zvláštní schůzce vyjádří panel poskytovatelů podpory VaVaI.

Panel poskytovatelů musí při své činnosti vycházet z vládou schválených rámců a výdajových limitů pro daná období.

Na této schůzce předseda koordinační rady představí a odůvodní návrh priorit. Zapracováním připomínek panelu poskytovatelů vznikne konečná podoba návrhu objemu a rozdělení finančních prostředků, které umožní naplnění stanovených priorit. Panel poskytovatelů se k návrhu priorit vyjádří do 29. února 2012.

3.5. Fáze 5 – Projednání priorit na zasedání RVVI

<u>Realizátor:</u>	RVVI
<u>Termín realizace:</u>	30. března 2012

Konečné posouzení navržených priorit a souvisejícího návrhu objemu a rozdělení finančních prostředků provede RVVI na svém zasedání dne 30. března 2012. RVVI připraví finální verzi návrhu pro vládu ČR a po projednání předloží materiál do meziresortního připomínkového řízení.

RVVI musí při své činnosti vycházet z vládou schválených rámců a výdajových limitů pro daná období.

4. Podrobný časový harmonogram

Termín	Popis	Odpovídá za přípravu
15.4.2011	nominace na členy koordinační rady expertů	členové RVVI, předsedové odborných komisí RVVI
29.4.2011	ustavení koordinační rady expertů	zpravodaj RVVI, sekretář RVVI
průběžně do 27.5.2011	zpracování analytických podkladů	TC
24.6.2011	stanovení počtu expertních panelů na 266. zasedání RVVI	předseda koordinační rady / zpravodaj RVVI
30.6.2011	výzva k nominacím do expertních panelů	sekretář RVVI
30.6.2011	výzva poskytovatelům pro nominace do panelu poskytovatelů podpory VaVaI	předsednictvo RVVI, zpravodaj RVVI
9.9.2011	uzávěrka pro nominace do panelu poskytovatelů podpory VaVaI	sekretář RVVI
9.9.2011	uzávěrka pro nominace do expertních panelů	sekretář RVVI
30.9.2011	jmenování členů expertních panelů na 267. zasedání RVVI	zpravodaj RVVI, sekretář RVVI
30.9.2011	jmenování panelu poskytovatelů podpory VaVaI na 267. zasedání RVVI	zpravodaj RVVI, sekretář RVVI
30.11.2011	návrhy dílčích priorit jako výstupy expertních panelů	předsedové expertních panelů
31.1.2012	návrh priorit jako výstup koordinační rady	předseda koordinační rady

Termín	Popis	Odpovídá za přípravu
29.2.2012	vyjádření panelu poskytovatelů podpory VaVaI	předseda koordinační rady
16.3.2012	zpracování připomínek panelu poskytovatelů a zpracování konečného návrhu priorit	předseda koordinační rady
30.3.2012	projednání návrhu priorit na zasedání RVVI	zpravodaj RVVI, sekretář RVVI
30.4.2012	předložení materiálu do meziresortního připomínkového řízení	sekretář RVVI
30.6.2012	projednání návrhu priorit vládou	předseda RVVI